

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/429/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912215908
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6912215908.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108 zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711 proti odporcovi R. X., nar. XX. XX. XXXX, E. XXXX, XXX XX B. o zaplatenie 321,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, č. k. 9C/34/2013 - 29 zo dňa 15. apríla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu v rozsahu návrhu na zaplatenie 321,94 eur s príslušenstvom, odporcovi náhradu trov konania nepriznal, zároveň určil, že zmluvná pokuta dohodnutá medzi účastníkmi konania v zmysle Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 02. 07. 2007 tabuľky č. 1 vo výške 10 000,- Sk je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Pri odôvodnení zamietnutia návrhu poukázal na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kde považoval za nesporné, že odporca porušil svoje zmluvné povinnosti, ktoré na seba prevzal uzavretím zmluvy, avšak dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 331,94 Eur spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa s poukazom jednak na to, že predajná cena mobilného telefónu, ktorý bol odpredaný za akciovú cenu odporcovi vo výške 1,- Sk je 238,66 Eur, zmluvná pokuta nie je odstupňovaná podľa obdobia, v ktorom prípadne dôjde k porušeniu zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, čo nie je primerané predajnej cene mobilného telefónu. K otázke prípadnej škody, ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť neuhradením ani ceny odpredaného mobilného telefónu uviedol, že takýmto spôsobom navrhovateľ by obchádzal neúspech pri konštatovaní neprijateľnej zmluvnej podmienky z dôvodu práva na náhradu škody. Pokiaľ aj škoda vznikla, táto vznikla na strane právneho predchodcu navrhovateľa a nie na strane navrhovateľa samotného, a to aj s ohľadom na zmluvu o postúpení pohľadávky, kde pohľadávka titulom nároku na náhradu škody postúpená nebola.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť, ako aj priznať náhradu trov konania. Navrhovateľ poukázal na to, že súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý odporca získal v prípade, ak sa

zaviaže na používanie služieb žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu počas 28 mesiacov. Ohľadne dojednania o zmluvnej pokute uviedol, že je len zabezpečením prospechu poskytnutého odporcovi. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré navrhovateľovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti odporcu platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. K tvrdeniu súdu prvého stupňa o neplatnosti dojednania zmluvnej pokuty poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. marca 2013 č. k. 9C/31/2012 - 157, v ktorom sa uvádza, že právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti, teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstate nižšej výške než je výška zmluvnej pokuty. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. Z hľadiska posudzovanej primeranosti sankcie tvorenej dohodnutou zmluvnou pokutou je právne relevantná taká výška, ktorá zahŕňa aj prípad, keď kupujúci spotrebiteľ nezaplatí predávajúcemu nič, ani zakúpené technologické zariadenie, ani z titulu minimálnej ceny služby za dobu viazanosti. Pre záver o neprimeranosti (nekalosti) zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľa nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Neobstojí ani názor o nevyvážení dohody o zmluvnej pokute z dôvodu, že by zmluvnou pokutou mal byť výlučne sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd prejednal vec v rozsahu určenom ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Vzhľadom na odvolacie dôvody navrhovateľa (§ 205 ods. 2 písm. b/, d/, f/ O. s. p.) odvolací súd uvádza, že zo spisu okresného súdu nezistil žiadnu inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rovnako nebolo zistené, že by rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Právny predchodca navrhovateľa T - Mobile Slovensko, a. s., Bratislava, IČO: 35 705 019, uzatvoril s odporcom dňa 02. 07. 2007 dodatok k zmluve o pripojení, v rámci ktorého zároveň poskytol odporcovi mobilný telefón Sony Ericsson K610i, pričom odporca sa zaviazal včas plniť povinnosti vyplývajúce zo zmluvy. Zároveň pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (odporcu) bola uzavretá zmluvná pokuta vo výške 10 000,- Sk (321,94 eur). Zmluvná pokuta vo výške 331,94 eur bola vyfakturovaná faktúrou vyhotovenou 08.12. 2009 a splatnou 27. 12. 2009.

Okresný súd správne poukázal na to, že zmluva o pripojení je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podstatné pre správne posúdenie veci bolo posúdenie toho, či dojednanie zmluvnej pokuty je neplatné z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

Okresný súd pri posudzovaní dodatku k zmluve o pripojení uzavretého medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom došiel k správnym skutkovým zisteniam, že dojednanie o zmluvnej pokute spĺňa atribúty neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase dojednania Dodatku k Zmluve o pripojení, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu

v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Priamo podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka síce okresný súd nemohol postupovať, keďže uvedené ustanovenia bolo prijaté až s účinnosťou od 1. 1. 2008, ale ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka len fakultatívne vymenúva, čo je potrebné považovať za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve („najmä“), preto je možné za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považovať aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa odvolacieho súdu stotožňujúc sa s názorom prvostupňového súdu pokiaľ dojednania o zmluvnej pokute boli sformulované v dodatku zmluvy o pripojení, ktorá je svojou povahou spotrebiteľskou zmluvou a pokiaľ niektorú zo zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, takáto podmienka je neplatná.

Dohodnutá zmluvná podmienka v dodatku k zmluve o pripojení v čl. 1 bod 4 navyše zaväzovala odporcu k jej zaplateniu počas celej doby viazanosti, teda počas 28 mesiacov. Nárok na zmluvnú pokutu mal právny predchodca navrhovateľa aj v prípade, ak by odporca porušil zmluvu v posledný deň lehoty, a to v plnej výške, napriek tomu, že dovtedy neporušil žiadne ustanovenie zmluvy. V rámci dojednania mal navrhovateľ právo na zaplatenie tejto zmluvnej pokuty takisto aj v prípade, ak by bol odporca napr. v omeškani s minimálnou platbou, a to v plnej výške 331,94 Eur. Takéto dojednanie nemôže obstať pri právnej úprave ust. § 52 a nasl. OZ. Zaplatenie zmluvnej pokuty bolo medzi účastníkmi konania dohodnuté v prípade hoci len jednej povinnosti odporcom pri následnom vyradení SIM-karty z prevádzky a okrem prípadu, keď došlo k zániku zmluvy, bol právny predchodca navrhovateľa oprávnený pri ďalšom porušení niektorých z povinností odporcu oprávnený uplatňovať takúto zmluvnú pokutu znova a znova, pokiaľ nedošlo k zániku zmluvy. Vypnutie SIM-karty účastníka z prevádzky totiž automaticky neznamenovalo zrušenie alebo zánik zmluvy. Viazať možnosť vypovedania zmluvy zo strany spotrebiteľa ako konania, ktoré je v súlade so zákonom, príp. objektívnej žiadosti na vypnutie SIM-karty z prevádzky v prípade krádeže, kedy hrozí spotrebiteľovi škoda spočívajúca v možnom využití telefonických služieb inou osobou na účet spotrebiteľa, na zaplatenie zmluvnej pokuty je absolútne neprijateľné pre priamy rozpor so zákonom a z tohto dôvodu nemôže zmluvná podmienka dohodnutá v čl. 1 bodu 2 dodatku k zmluve o pripojení ako prijateľná ostať. V tomto prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky o dojednaní zmluvnej pokuty spôsobuje neplatnosť tohto dojednania od počiatku a nespôsobuje predpokladané a dohodnuté právne účinky. Táto skutočnosť je v rozpore s ustanoveniami zákona upravujúceho zmluvnú pokutu, pretože by si účastníci platne dohodli zmluvnú pokutu, v prípade splnenia podmienok by ju povinná zmluvná strana musela zaplatiť. V tomto prípade sa to však nestalo a dohoda o zmluvnej pokute oboch vyššie uvedených článkov je neplatná. Je nepochybné, že právny predchodca navrhovateľa odporcovi poskytol oveľa nižšiu kúpnu cenu mobilného telefónu zn. Sony Ericsson K610i, a to za 1,- Sk, avšak je možné skonštatovať, že tak spoločnosť T-Mobile, a. s. učinila dobrovoľne a je nepochybné, že práve toto bolo účelom jej marketingovej a obchodnej stratégie.

Občiansky zákonník vychádza pri zákaze neprijateľných zmluvných podmienok z toho, že v spotrebiteľských zmluvách často vystupujú nerovné subjekty. Ust. § 53 ods. 1 OZ má povahu kogentnej právnej normy, ktorá dodávateľom výslovne zakazuje použiť v spotrebiteľských zmluvách také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na ochranu spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 3 OZ vypočítava indikatívne, čo sa za neprijateľnú podmienku považuje. Z dodatku k zmluve o pripojení bod 4 vyplýva, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hoci ktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku. Odvolací súd konštatuje, že uvedené zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute obsiahnuté v Dodatku k zmluve o pripojení spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontrole neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a osobitosť právneho úkonu, so zreteľom na

vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľských zmlúv a v neposlednom rade so zreteľom na sankcionované nesplnenie povinnosti na strane oboch účastníkov zmluvy. V spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy by nemal byť príslušný alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Táto skutočnosť na prvý pohľad vyznieva v neprospech jedného účastníka zmluvy, pričom treba konštatovať, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. V tomto smere sa kladie veľký dôraz na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy a ktorý obsah spotrebiteľ nijako neovplyvňuje, aby bol dôsledný pri dojednávaní pri ďalších zmluvných dojednaniach ako je zmluvná pokuta. Predovšetkým tým, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinnosti. V danej veci zmluvnú pokutu treba považovať ako neprimeranú sankciu aj z hľadiska času, kedy dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatením sumy dôjde k ukončeniu zmluvy, napr. 1 mesiac pred uplynutím doby viazanosti s prípadom, keď spotrebiteľ nezplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Zmluvná pokuta napr. patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať. Je zrejmé, že navrhovateľ odvíja právo na zaplatenie zmluvnej pokuty z nesplnenia povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby, avšak následne ako vyplýva z obsahu spisu, odstúpil od zmluvy. Odvolací súd poukazuje, že zmluvná pokuta bola dojednaná pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka, najmä hoci ktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 dodatku alebo v čl. 3 bodu 3, 6 všeobecných podmienok alebo čl. 5 bodu 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok. V tejto súvislosti je však potrebné poukázať aj na to, že žalobca ako dodávateľ si vyhradil v zmluve aj právo na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je viazaná daná zmluvná pokuta.

Odvolací súd nijako nepopiera význam zmluvnej pokuty a ani jej dojednania, ale treba dbať aj na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty ako inštitútu súkromného práva zvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. Navrhovateľ ponúkol odporcovi svoje služby ako spotrebiteľovi prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ nemôže zmluvné podmienky ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada zaplatiť navrhovateľ od spotrebiteľov v paušálnej výške bez ohľadu na to, o aké zmluvné porušenie pôjde a hrozba pokuty existuje pri akomkoľvek porušení, takže zmluvné pokuty neobchádza ani aspekt neurčitosti (...v prípade porušenia zmluvných povinností, najmä...). Odvolací súd je rovnako toho názoru, že v danom prípade nemôže ísť o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie o zmluvnej pokute tak, ako v podanom odvolaní naznačil navrhovateľ. Za individuálnu zmluvnú podmienku možno považovať, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS). Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách. Je zrejmé, že navrhovateľ menil len výšku zmluvnej pokuty. Spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (vyberá si len balík služieb, dobu viazanosti a mobilný telefón). Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa a subjektívny postoj zmluvných strán. Za tohto stavu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa v tom smere, že dojednanie o zmluvnej pokute je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve predovšetkým z pohľadu časového aspektu, ktorý žiadnym spôsobom nereflektuje na výšku sankcie. Nie je možné dospieť s poukazom na vyššie uvedené, že by bola individuálne dojednaná. Dodávateľ tvrdenia, žeby malo ísť o individuálnu dohodu medzi účastníkmi nepreukázal. Navrhovateľ ponúkol svoje služby prostredníctvom štandardnej typovej zmluvy, ktorá bola vopred pripravená a spotrebiteľ zmluvné podmienky nemohol ovplyvniť. Výška zmluvnej pokuty ostala v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas ostáva do doby viazanosti. Z týchto podstatných dôvodov okresný súd správne vyhodnotil jednotlivé skutkové zistenia a prijal k nim aj správne právne závery vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta bola dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy. V zmysle ust. § 53 ods. 4 OZ je neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve podmienkou neplatnou. Ak je dojednanie o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, súd prvého stupňa nemôže využiť moderačné právo a zmluvnú pokutu znížiť. K zníženiu

zmluvnej pokuty (§545a OZ) môže súd pristúpiť iba za situácie, ak zmluvná pokuta je platne dojednaná, čo sa v danom prípade nestalo.

Odvolačný súd tiež zdôrazňuje, že osobitné normy § 52 a nasl. OZ, ktoré regulujú spotrebiteľské vzťahy / B2C - Business to Consumer/ majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkového práva v Občianskom zákonníku. Moderačné ustanovenie v § 545a OZ reguluje aj nespotebiteľské vzťahy (C2C, Consumer to Consumer). Niet dôvodu nereflektovať na zásadu špeciálnej osobitnej normy a v danom prípade osobitnej normy určenej na ochranu spotrebiteľa. Ustanovenia o ochrane spotrebiteľa majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkovoprávnej časti kódexu. Ak teda právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ svoj nárok na zmluvnú pokutu odvodzoval z neprijateľnej zmluvnej podmienky, medzi ktorú zaiste patrí aj podmienka týkajúca sa toho, že požadoval od spotrebiteľa, ktorý nesplní svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením záväzku (§53 ods. 1 OZ), dôvodne potom súd z tohto dôvodu nepriznal toto právo navrhovateľovi a v zmysle § 153 ods. 4 O. s. p. takúto zmluvnú podmienku za neprijateľnú priamo vo výroku rozhodnutia uviedol.

Čo sa týka poukazu navrhovateľa v odvolaní na to, že právnomu predchodcovi navrhovateľa bola spôsobená škoda, ktorá zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia, ako aj benefitu v rámci zvýhodnených volaní či ceny mesačných programov, odvolací súd uvádza, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporcovi zaplata sumy 331,94 eur titulom zmluvnej pokuty. Takto vymedzený nárok zo strany navrhovateľa spĺňa všetky atribúty zmluvnej pokuty, a preto nie je ani možné uvažovať o prípadnom inom právnom posúdení zo strany súdu nároku navrhovateľa na zaplata finančnej čiastky. Zo strany prvostupňového súdu bol tento nárok právne posúdený správne ako nárok na zmluvnú pokutu, s ktorého uplatnením však navrhovateľ úspešný nebol.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd bol názoru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a rozsudok v zmysle § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní navrhovateľ nemal úspech, odporca si trovy odvolacieho konania neuplatnil, osobitné trovy odvolacieho konania mu nevznikli, preto odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v nadväznosti na § 142 ods. 1 O. s. p. odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.